

A9-0164/2024

4.4.2024

*****I**

PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma gražinimo pasienyje procedūra ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148 (COM(2016)0467/COM(2020)0611 – C9-0039/2024 – A9-0164/2024(COD))

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Fabienne Keller

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu* kairiajame stulpelyje. Pakeitimai žymimi *pusjuodžiu kursyvu* abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas *pusjuodžiu kursyvu* dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu*. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint *pusjuodžiu kursyvu*, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant. Nežymimi tik grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos daro tarnybos, siekdamas parengti galutinį tekstą.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS	5
TEISĖS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ DĖL TEISINIO PAGRINDO	32
ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA	40

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma gražinimo pasienyje procedūra ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148

(COM(2016)0467/COM(2020)0611 – C9-0039/2024 – A9-0164/2024(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2016)0467 ir iš dalies pakeistą pasiūlymą (COM(2020)0611,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 78 straipsnio 2 dalies d punktą ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9- 0039/2024),
- atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę dėl pasiūlyto teisinio pagrindo,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,
- atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 14 d.¹ ir 2021 m. vasario 25 d.² Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomones,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto 2017 m. vasario 8 d.³ ir 2021 m. kovo 19 d.⁴ nuomones,
- atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingi komitetai patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 74 straipsnio 4 dalį, ir į 2024 m. vasario 8 d. laišku Tarybos atstovo priimtą išipareigojimą pritarti tai pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
- atsižvelgdamas į Pirmininkų sueigos 2024 m. vasario 21 d. sprendimą leisti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui išskaidyti teisėkūros procedūrą ir pateikti du atskirus konsoliduotus tekstus svarstyti plenariniame posėdyje,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 ir 40 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0164/2024),

¹ OL C 75, 2017 3 10, p. 97.

² OL C 155, 2021 4 30, p. 64.

³ OL C 207, 2017 6 30, p. 67.

⁴ OL C 175, 2021 5 7, p. 32.

1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją.
2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

EUROPOS PARLAMENTO PAKEITIMAI*

Komisijos pasiūlymas

dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma grąžinimo pasienyje procedūra ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 77 straipsnio 2 dalį ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁵,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁶,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros⁷,

kadangi:

(1) Sąjunga, būdama laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, turėtų užtikrinti, kad nebūtų vykdoma asmenų kontrolė kertant vidaus sienas, formuoti valstybių narių

* Pakeitimai: naujas arba pakeistas tekstas žymimas pusjuodžiu kursyvu, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu **■**.

⁵ *OL C 75, 2017 3 10, p. 97 ir OL C 155, 2021 4 30, p. 64.*

⁶ *OL C 207, 2017 6 30, p. 67 ir OL C 175, 2021 5 7, p. 32.*

⁷ *... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [(OL ...)] / (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas ...*

solidarumu ir teisingu atsakomybės pasidalijimu grindžiamą bendrą prieglobsčio, migracijos, išorės sienų kontrolės ir grąžinimo politiką ir užkirsti kelią neteisėtam judėjimui tarp valstybių narių – tokia politika turėtų būti teisinga taip pat ir trečiųjų šalių piliečiams bei asmenims be pilietybės ir ja turėtų būti visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės;

- (2) *šio reglamento tikslas yra racionalizuoti, supaprastinti ir suderinti valstybių narių procedūrinę tvarką nustatant grąžinimo pasienio procedūrą. Ta procedūra turėtų būti taikoma trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių prašymas atmestas taikant prieglobsčio pasienio procedūrą, numatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2024/...⁸ (toliau – prieglobsčio pasienio procedūra);*
- (3) *valstybių narių, kurioms Reglamentas (ES) 2024/...⁺⁺ nėra privalomas, atveju šiame reglamente pateiktos nuorodos į Reglamento (ES) 2024/...⁺⁺ nuostatas turėtų būti suprantamos kaip nuorodos į lygiavertes nuostatas, kurias jos galėjo įtraukti į savo nacionalinę teisę;*
- (4) *dėl elgesio su asmenimis, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės yra saistomos įsipareigojimų pagal tarptautinės teisės dokumentus, kurių šalys jos yra;*
- (5) *taikydamos šio reglamento nuostatas, kurios gali daryti poveikį nepilnamečiams, valstybės narės visų pirma turėtų atsižvelgti į geriausias vaiko interesus;*

⁸ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES (OL L, ..., ELI:...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) pateikto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) pateikto reglamento numerį.

(6) daug tarptautinės apsaugos prašymų pateikiama prie valstybės narės išorės sienos arba tranzito zonoje, be kita ko, juos pateikia asmenys, sulaikyti dėl neteisėto išorės sienos kirtimo, t. y. tuo metu, kai neteisėtai kertama išorės siena arba šalia tos išorės sienos po jos kirtimo, arba asmenys, išlaipinti po paieškos ir gelbėjimo operacijos. Siekiant atlikti tapatybės nustatymo, saugumo ir sveikatos patikrinimą prie išorės sienos ir nukreipti atitinkamus trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės į reikiamas procedūras, reikalingas tikrinimas. Atlikus tikrinimą, trečiųjų šalių piliečiai ir asmenys be pilietybės turėtų būti nukreipiami į tinkamą prieglobsčio arba grąžinimo procedūrą arba turėtų būti atsisakoma leisti jiems atvykti. Todėl reikia nustatyti etapą iki atvykimo, kuris apimtų tikrinimą ir pasienio procedūras atitinkamai prieglobsčio ir grąžinimo tikslais. Tarp visų atitinkamų procedūrų etapų visais neteisėto atvykimo atvejais turi būti nustatytos nuoseklios ir veiksmingos sąsajos;

- (7) *atvykti į teritoriją neleidžiama, kai prašytojas neturi teisės pasilikti, kai jis nepaprašė leisti pasilikti Reglamente (ES) 2024/...
numatytos apskundimo procedūros tikslais arba kai teismas nusprendė, kad jam neturi būti leista*
- (8) *siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į visus trečiųjų šalių piliečius ir asmenis be pilietybės, kurių prašymas buvo atmestas vykdant pasienio procedūrą, kai valstybė narė nusprendė netaikyti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB⁹ nuostatų, vadovaudamasi joje išdėstyta nukrypti leidžiančia nuostata, trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, ir kai ta valstybė narė nepriima sprendimo grąžinti atitinkamą trečiosios šalies pilietį, atitinkamam prašytojui, trečiosios šalies piliečiui ar asmeniui be pilietybės taikoma tvarka ir apsaugos lygis turėtų atitikti Direktyvos 2008/115/EB nuostatą dėl palankesnių nuostatų trečiųjų šalių piliečiams, kuriems ta direktyva netaikoma, ir turėtų būti lygiaverčiai tvarkai ir apsaugos lygiui, kurie taikomi asmenims, kurių atžvilgiu priimamas sprendimas dėl grąžinimo;*

⁺ *OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) pateikto reglamento numerį.*

⁹ *2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).*

(9) *taikant grąžinimo pasienio procedūrą, turėtų būti taikomos tam tikros Direktyvos 2008/115/EB nuostatos, nes jomis reguliuojami grąžinimo pasienio procedūros elementai, nenumatyti šiame reglamente, visų pirma nuostatos dėl apibrėžčių, palankesnių sąlygų, negrąžinimo į šalį, kurioje asmeniui gali grėsti persekiojimas, geriausių vaiko interesų, šeimos gyvenimo ir sveikatos būklės, pasislėpimo pavojaus, pareigos bendradarbiauti, savanoriško išvykimo laikotarpio, sprendimo grąžinti, išsiuntimo, išsiuntimo atidėjimo, nelydimų nepilnamečių grąžinimo ir išsiuntimo, draudimų atvykti, apsaugos priemonių iki grąžinimo, sulaikymo, sulaikymo sąlygų, nepilnamečių bei šeimų sulaikymo ir nepaprastųjų padėčių. Siekiant sumažinti neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, kuriems taikoma grąžinimo pasienio procedūra, neteisėto atvykimo ir judėjimo riziką, turėtų būti nustatytas savanoriško išvykimo laikotarpis. Tas savanoriško išvykimo laikotarpis turėtų būti suteikiamas tik gavus prašymą ir neturėtų nei viršyti 15 dienų, nei suteikti teisės atvykti į atitinkamos valstybės narės teritoriją. Atitinkami asmenys turėtų perduoti kompetentingoms institucijoms visus savo turimus galiojančius kelionės dokumentus tokiam laikotarpiui, kuris būtinas, kad būtų užkirstas kelias jiems pasislėpti. Šiame reglamente išdėstytos nuostatos dėl grąžinimo nedaro poveikio valstybių narių diskrecijai bet kuriuo metu nuspręsti jų teritorijoje neteisėtai esančiam trečiosios šalies piliečiui dėl asmeninių, humanitarinių ar kitų priežasčių suteikti atskirą leidimą gyventi ar kitokį leidimą, suteikiantį teisę pasilikti;*

(10) kai neteisėtai esantis trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės negrįžta arba nėra išsiunčiamas per ilgiausią grąžinimo pasienio procedūros laikotarpį, grąžinimo procedūra turėtų būti toliau vykdoma, kaip numatyta Direktyvoje 2008/115/EB;

(11) kai prašytojas, trečiosios šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, kuris buvo sulaikytas per prieglobsčio pasienio procedūrą, numatytą Reglamente (ES)

.../...

, nebeturi teisės pasilikti ir jam nebuvo leista pasilikti, valstybės narės turėtų galėti tęsti sulaikymą

⁺ *OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224(COD)) pateikto reglamento numerį.*

(12) *susidarius krizinei situacijai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES)*

2024/...¹⁰

, grąžinimo pasienio procedūra turėtų palengvinti neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių arba asmenų, kuriuo pripažįstama, kad valstybė narė susiduria su krizine situacija, ir kurie neturi teisės pasilikti

¹⁰ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl reagavimo į krizines ir force majeure situacijas migracijos ir prieglobsčio srityje (OL L, ..., ELI: ...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.

- (13) *pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 72 straipsnį šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių pareigų, susijusių su viešosios tvarkos palaikymu ir vidaus saugumo užtikrinimu, vykdymui;*
- (14) *siekiant užtikrinti, kad pradėjus taikyti šį reglamentą būtų nuosekliai įgyvendinamos jo nuostatos dėl grąžinimo pasienio procedūros, turėtų būti parengti ir įgyvendinti Sąjungos ir nacionalinio lygmens įgyvendinimo planai, kuriuose kiekvienos valstybės narės atžvilgiu būtų nustatytos spragos ir veiklos etapai;*
- (15) *šio reglamento taikymas turėtų būti reguliariai įvertinamas;*
- (16) *sienuų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės (SVVP), sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1148¹ kaip Integruoto sienuų valdymo fondo dalis, politikos tikslas – užtikrinti tvirtą ir veiksmingą Europos integruotą sienuų valdymą prie išorės sienų, be kita ko, užkertant kelią nelegaliai imigracijai ir nustatant jos atvejus, taip pat veiksmingai valdant migracijos srautus. Leidus pagal tą priemonę finansuoti paramą solidarumo veiksmams Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/...² kontekste, būtų padedama siekti Reglamento (ES) 2021/1148 tikslų. Todėl Reglamentas (ES) 2024/...*
- (17) *siekiant remti valstybių narių pastangas taikyti Reglamentą (ES) 2024/... , turėtų būti galima mobilizuoti SVVP ir kitų atitinkamų Sąjungos fondų (toliau – Fondai) išteklius*

¹ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriamas sienuų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienuų valdymo fondą (OL L 251, 2021 7 15, p. 48).

² ... Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1147 ir (ES) 2021/1060 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 (OL L, ..., ELI: ...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) pateikto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) pateikto reglamento numerį.

- (18) *Reglamentas (ES) 2021/1148 turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų užtikrintas visas Sąjungos biudžeto įnašas visoms tinkamoms finansuoti solidarumo veiksmų išlaidoms padengti, taip pat būtų nustatyti konkretūs su tais veiksmais susiję ataskaitų teikimo reikalavimai, kaip esamų pareigų teikti ataskaitas dėl Fondų veiklos įgyvendinimo dalis. Tas reglamentas taip pat turėtų būti iš dalies pakeistas, kad valstybės narės galėtų teikti finansinius įnašus į SVVP išorės asignuotųjų pajamų forma;*
- (19) *kadangi šio reglamento tikslų, t. y. nustatyti grąžinimo pasienio procedūrą, numatyti konkrečias laikinas taisykles siekiant užtikrinti, kad valstybės narės galėtų reaguoti į krizines situacijas, ir leisti pagal Reglamentą (ES) 2021/1148 finansuoti paramą solidarumo veiksams Reglamento (ES) 2024/...⁺ kontekste, valstybės narės negali deramai pasiekti ir todėl dėl šio reglamento masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tiems tikslams pasiekti;*
- (20) *pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas. Kadangi šis reglamentas grindžiamas Šengeno acquis, remdamasi to protokolo 4 straipsniu, per šešis mėnesius po to, kai Taryba nusprendžia dėl šio reglamento, Danija turi nuspręsti, ar jį įtrauks į savo nacionalinę teisę;*

⁺ *OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) pateikto reglamento numerį.*

- (21) *šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno acquis nuostatos, kurias įgyvendinant Airija nedalyvauja pagal Tarybos sprendimą 2002/192/EB³. Todėl Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;*
- (22) *Islandijos ir Norvegijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno acquis nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos Tarybos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarime dėl pastarųjų asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis⁴, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB⁵ 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį;*
- (23) *Šveicarijos atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno acquis nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis⁶, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą skaitant kartu su Tarybos sprendimo 2008/146/EB⁷ 3 straipsniu;*

³ 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/192/EB dėl Airijos prašymo dalyvauti įgyvendinant kai kurias Šengeno acquis nuostatas (OL L 64, 2002 3 7, p. 20).

⁴ OL L 176, 1999 7 10, p. 36.

⁵ 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos sprendimas 1999/437/EB dėl tam tikrų priemonių taikant Europos Sąjungos Tarybos, Islandijos Respublikos ir Norvegijos Karalystės sudarytą susitarimą dėl šių dviejų valstybių asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis (OL L 176, 1999 7 10, p. 31).

⁶ OL L 53, 2008 2 27, p. 52.

⁷ 2008 m. sausio 28 d. Tarybos sprendimas 2008/146/EB dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis sudarymo Europos bendrijos vardu (OL L 53, 2008 2 27, p. 1).

- (24) *Lichtenšteino atžvilgiu šiuo reglamentu plėtojamos Šengeno acquis nuostatos, kaip tai suprantama Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokole dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis⁸, kurios patenka į Tarybos sprendimo 1999/437/EB 1 straipsnio A punkte nurodytą sritį, minėtą sprendimą skaitant kartu su Tarybos sprendimo 2011/350/ES⁹ 3 straipsniu;*
- (25) *šiuo reglamentu paisoma pagrindinių teisių ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija). Šiuo reglamentu visų pirma siekiama užtikrinti visišką pagarbą žmogaus orumui ir skatinti taikyti Chartijos 1, 4, 8, 18, 19, 21, 23, 24 ir 47 straipsnius,*

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

⁸ OL L 160, 2011 6 18, p. 21.

⁹ 2011 m. kovo 7 d. Tarybos sprendimas 2011/350/ES dėl Europos Sąjungos, Europos bendrijos, Šveicarijos Konfederacijos ir Lichtenšteino Kunigaikštystės protokolo dėl Lichtenšteino Kunigaikštystės prisijungimo prie Europos Sąjungos, Europos bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl Šveicarijos Konfederacijos asociacijos įgyvendinant, taikant ir plėtojant Šengeno acquis sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su patikrinimų prie vidaus sienų panaikinimu ir asmenų judėjimu (OL L 160, 2011 6 18, p. 19).

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatoma grąžinimo pasienio procedūra. Jis taikomas trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių prašymas atmestas taikant prieglobsčio pasienio procedūrą, numatytą Reglamento (ES)

2024/...

43–54 straipsniuose (toliau – prieglobsčio pasienio procedūra). Juo taip pat numatomos laikinos konvencijos 1 straipsnio 4 dalyje.

Šiuo reglamentu taip pat iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148, siekiant leisti pagal tą reglamentą finansuoti paramą solidarumo veiksams Reglamento (ES) 2024/... kontekste.

2. Pagal šio reglamento III skyrių patvirtintos laikinos priemonės atitinka būtinumo ir proporcingumo reikalavimus, yra tinkamos jų nustatytiems tikslams pasiekti ir prašytojų teisių apsaugai užtikrinti, taip pat atitinka valstybių narių pareigas pagal Chartiją ir tarptautinę teisę.
3. Šio reglamento III skyriuje nustatytos priemonės taikomos laikinai ir ribotai, tik tokiu mastu, kokiu yra visiškai būtina pagal situaciją, ir tik išskirtinėmis aplinkybėmis. Gavusios prašymą, valstybės narės gali taikyti III skyriuje numatytas priemones tik tokiu mastu, kokiu numatyta Reglamento (ES) 2024/... 4 straipsnio 3 dalyje nurodytame sprendime.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) pateikto reglamento numerį.

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.

⁺⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) pateikto reglamento numerį.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.

2 straipsnis

Nuorodos į Reglamentą (ES) 2024/...

Valstybių narių, kurioms Reglamentas (ES) 2024/...⁺ nėra privalomas, atveju šiame reglamente pateiktos nuorodos į Reglamento (ES) 2024/...⁺ nuostatas suprantamos kaip nuorodos į lygiavertes nuostatas, kurias jos galėjo įtraukti į savo nacionalinę teisę.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) tarptautinės apsaugos prašymas arba prašymas – tarptautinės apsaugos prašymas arba prašymas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/...⁺ 3 straipsnio 12 punkte;***
- b) prašytojas – prašytojas, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/...⁺ 3 straipsnio 13 punkte.***

⁺ ***OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)) pateikto reglamento numerį.***

II SKYRIUS

GRAŽINIMO PASIENIO PROCEDŪRA

4 straipsnis

Grąžinimo pasienio procedūra

- 1. Trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių prašymas atmestas taikant prieglobsčio pasienio procedūrą, neleidžiama atvykti į atitinkamos valstybės narės teritoriją.*
- 2. Valstybės narės reikalauja, kad 1 dalyje nurodyti asmenys ne ilgiau kaip 12 savaičių gyventų prie išorės sienos, tranzito zonose ar netoli jų esančiose vietovėse. Kai valstybė narė negali tokių asmenų apgyvendinti tose vietovėse, ji tam gali panaudoti kitas vietoves savo teritorijoje. 12 savaičių laikotarpis pradedamas skaičiuoti dieną, kurią prašytojas, trečiosios šalies pilietis arba asmuo be pilietybės nebeturi teisės likti šalyje ir jam neleidžiama pasilikti. Reikalavimas gyventi konkrečioje vietovėje pagal šią dalį nelaikomas leidimu atvykti į valstybės narės teritoriją arba joje būti. Sąlygos tose vietovėse atitinka standartus, lygiaverčius materialinių priėmimo sąlygų ir sveikatos priežiūros standartams pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/...¹⁰ 19 ir 20 straipsnius, nes jos taikomos asmenims, kurie vis dar laikomi prašytojais.*
- 3. Šio straipsnio tikslais taikomi Direktyvos 2008/115/EB 3 straipsnis, 4 straipsnio 1 dalis, 5 straipsnis, 6 straipsnio 1–5 dalys, 7 straipsnio 2 ir 3 dalys, 8–11 straipsniai, 12 straipsnis, 14 straipsnio 1 dalis, 15 straipsnio 2–4 dalys ir 16–18 straipsniai.*
- 4. Jeigu sprendimas grąžinti negali būti įvykdytas per maksimalų 2 dalyje nurodytą laikotarpį, valstybės narės tęsia grąžinimo procedūras pagal Direktyvą 2008/115/EB.*

¹⁰ ... Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/..., kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (nauja redakcija) (OL L, ..., ELI: ...).

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 69/23 (2016/0222(COD)) pateikto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą.

5. *Nedarant poveikio 1 dalyje nurodytų asmenų galimybei bet kuriuo metu grįžti savanoriškai, jiems suteikiamas savanoriško išvykimo laikotarpis, išskyrus atvejus, kai kyla pasislėpimo pavojus, arba jeigu jų prašymas taikant prieglobsčio pasienio procedūrą buvo atmestas kaip akivaizdžiai nepagrįstas, arba jeigu atitinkamas asmuo kelia pavojų valstybių narių viešajai tvarkai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui. Savanoriško išvykimo laikotarpis suteikiamas tik gavus prašymą ir nei viršija 15 dienų, nei suteikia teisę atvykti į atitinkamos valstybės narės teritoriją. Šios dalies tikslais tokie asmenys perduoda kompetentingoms institucijoms visus savo turimus galiojančius kelionės dokumentus tokiam laikotarpiui, kuris būtinas, kad būtų užkirstas kelias pasislėpimui.*
6. *Valstybės narės, kurios, atmetus prašymą taikant prieglobsčio pasienio procedūrą, priima sprendimą atsisakyti leisti atvykti pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399¹¹ 14 straipsnį ir yra nusprendusios tokiais atvejais netaikyti Direktyvos 2008/115/EB vadovaudamosi tos direktyvos 2 straipsnio 2 dalies a punktu, užtikrina, kad elgesys su trečiųjų šalių piliečiais ir asmenimis be pilietybės, kuriems atsisakyta leisti atvykti, ir jų apsaugos lygis būtų tokie, kaip nustatyta Direktyvos 2008/115/EB 4 straipsnio 4 dalyje, ir atitiktų elgesį ir apsaugos lygį, nustatytus šio straipsnio 2 dalyje ir šio reglamento 5 straipsnio 4 dalyje.*

¹¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016 3 23, p. 1).

5 straipsnis

Sulaikymas

- 1. Sulaikymas gali būti taikomas tik kaip kraštutinė priemonė, jei įrodoma, kad, remiantis individualiu kiekvieno atvejo vertinimu, tai yra būtina, ir jei neįmanoma efektyviai taikyti kitų švelnesnių prievartos priemonių.*

2. *Šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie buvo sulaikyti taikant prieglobsčio pasienio procedūrą ir nebeturi teisės ir leidimo pasilikti, ir toliau gali likti sulaikyti, kad jiems būtų sutrukdyta atvykti į atitinkamos valstybės narės teritoriją ir būtų pasirengta jų grąžinimui arba išsiuntimo proceso vykdymui.*
3. *Šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, kurie nebuvo sulaikyti taikant prieglobsčio pasienio procedūrą ir nebeturi teisės ir leidimo pasilikti, gali būti sulaikyti, jeigu kyla pasislėpimo pavojus, kaip tai suprantama Direktyvoje 2008/115/EB, jeigu jie vengia pasirengimo grąžinimui ar išsiuntimo procesui arba jam trukdo, arba jeigu jie kelia pavojų viešajai tvarkai, visuomenės saugumui arba nacionaliniam saugumui.*
4. *Sulaikymas turi trukti kuo trumpiau ir tik tol, kol yra pagrįsta išsiuntimo tikimybė ir kol ruošiamasi išsiuntimui ir jis su deramu stropumu įvykdomas. Sulaikymo laikotarpis turi būti ne ilgesnis nei šio reglamento 4 straipsnio 2 dalyje nurodytas laikotarpis ir, jei po to einantis sulaikymas paskelbiamas iš karto po šiame straipsnyje numatyto sulaikymo laikotarpio, tas sulaikymo laikotarpis turi būti įskaičiuotas apskaičiuojant maksimalius sulaikymo laikotarpius, nustatytus Direktyvos 2008/115/EB 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse.*
5. *Ne vėliau kaip ... [šeši mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/230312 įsteigta Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, vadovaudamasi to reglamento 13 straipsnio 2 dalimi, parengia gaires dėl įvairios sulaikymui alternatyvios praktikos, kuri galėtų būti taikoma vykdant pasienio procedūrą.*

¹² 2021 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2303 dėl Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 439/2010 (OL L 468, 2021 12 30, p. 1).

III SKYRIUS
NUKRYPTI LEIDŽIANČIOS NUOSTATOS, TAIKYTINOS SUSIDARIUS
KRIZINĖMS SITUACIJOMS

6 straipsnis

Gražinimo pasienio procedūrai taikytinos priemonės susidarius krizinei situacijai

1. Susidarius krizinei situacijai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/...

1 straipsnio 4 dalyje, ir kiek tai susiję su neteisėtai esančiais trečiųjų šalių piliečiais ar asmenimis be + 11 straipsnio 3, 4 ir 6 dalis ir kurie neturi teisės ir leidimo pasilikti, valstybės narės gali nukrypti taip:

- a) nukrypdamos nuo šio reglamento 4 straipsnio 2 dalies, valstybės narės gali pratęsti maksimalų laikotarpį, kurį tie trečiosios šalies piliečiai ar asmenys be pilietybės turi būti laikomi tame straipsnyje nurodytose vietovėse, ne ilgesniam kaip šešių savaičių papildomam laikotarpiui;*
- b) nukrypdamos nuo šio reglamento 5 straipsnio 4 dalies, nustatyti, kad sulaikymo laikotarpis negali būti ilgesnis nei šios dalies a punkte nurodytas laikotarpis ir turi būti įskaičiuotas apskaičiuojant maksimalius sulaikymo laikotarpius, nustatytus Direktyvos 2008/115/EB 15 straipsnio 5 ir 6 dalyse.*

2. Šio straipsnio 1 dalis taip pat taikoma prašytojams, trečiųjų šalių piliečiams ir asmenims be pilietybės, kuriems taikoma prieglobsčio pasienio procedūra ir kurių prašymai buvo atmesti iki Reglamento (ES) 2024/...

4 straipsnio 3 dalyje nurodyto Tarybos įgyvendinimo sprendimo priėmimo, ir kurie neturi teisės pasi

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.

3. *Organizacijos ir asmenys, kuriems pagal nacionalinę teisę leidžiama teikti patarimus ir konsultacijas, turi turėti galimybę veiksmingai susisiekti su prašytojais, esančiais sulaikymo centruose arba sienos perėjimo punktuose. Valstybės narės gali apriboti tokius veiksmus, kai pagal nacionalinę teisę tokie apribojimai yra objektyviai būtini siekiant sulaikymo centre užtikrinti saugumą, viešąją tvarką arba administracinį valdymą, su sąlyga, kad tokiu būdu galimybė susisiekti nėra itin apribojama arba netampa neįmanoma.*

7 straipsnis

Procedūrinės taisyklės

Kai valstybė narė mano, kad ji susiduria su krizine situacija, kaip apibrėžta Reglamento (ES) .../...

1 straipsnio 4 dalyje, ji gali pateikti prašymą taikyti šio reglamento 6 straipsnyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas + 2–6 straipsniai ir 17 straipsnio 3 ir 4 dalys, priklausomai nuo to, kas aktualu. Kai pagal Reglamento (ES) 2024/...+ 2 straipsnį jau pradėta procedūra siekiant gauti leidimą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, valstybės narės gali pateikti prašymą taikyti šio reglamento 6 straipsnyje numatytas nukrypti leidžiančias nuostatas tos procedūros kontekste.

8 straipsnis

Specialios nuostatos ir garantijos

Valstybė narė, taikydama 6 straipsnyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, tinkamai informuoja atitinkamus trečiųjų šalių piliečius arba asmenis be pilietybės ta kalba, kurią tie trečiųjų šalių piliečiai arba asmenys be pilietybės supranta arba, kaip pagrįstai manoma, turėtų suprasti, apie taikomas priemones ir priemonių taikymo trukmę.

⁺ *OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 19/24 (2020/0277(COD)) pateikto reglamento numerį.*

IV SKYRIUS
REGLAMENTO (ES) 2021/1148 PAKEITIMAI

9 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/1148 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/1148 iš dalies keičiamas taip:

(1) 2 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„11) solidarumo veiksmas – veiksmas, kurio taikymo sritis nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

(ES) 2024/...*

56 straipsnio 2 dalies b punkte, finansuojamas valstybių narių teikiamais finansiniais įnašais, nurodant

*** m. d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/... dėl prieglobsčio ir migracijos valdymo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1147 ir (ES) 2021/1060 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 604/2013 (OL L, ..., ELI: ...).“;**

(2) 10 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Solidarumo veiksmy tikslais parama pagal šį reglamentą gali būti finansuojama valstybių narių ir kitų viešųjų ar privačiųjų paramos teikėjų įnašais išorės asignuotųjų pajamų forma pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.“;

(3) 12 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„7a. Sąjungos biudžeto įnašas gali būti padidintas iki 100 % visų tinkamų finansuoti išlaidų solidarumo veiksams.“;

(4) 29 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje įterpiamas šis punktas:

„aa) solidarumo veiksmy įgyvendinimą, įskaitant finansinių įnašų suskirstymą pagal veiksmus ir pagrindinių dėl finansavimo pasiektų rezultatų aprašymą;“;

+ OL: prašom tekste įrašyti dokumente PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)) pateikto reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento numerį, datą ir OL nuorodą

(5) *II priedo 1 punktas papildomas šiuo papunkčiu:*

„h) remiami solidarumo veiksmai, atsižvelgiant į III priedo 1 punkte nustatytą paramos aprėptį.“;

(6) *VI priedas iš dalies keičiamas taip:*

a) 1 lentelės I punktas papildomas šiuo kodu:

„030 Solidarumo veiksmai“;

b) 3 lentelė iš dalies keičiama taip:

i) kodai 005 ir 006 pakeičiami taip:

„005 17 straipsnyje nurodyta speciali tranzito programa

006 Veiksmai, kuriems taikoma Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 2 dalis“;

ii) papildoma šiais kodais:

„007 Veiksmai, kuriems taikoma Reglamento (ES) 2018/1240 85 straipsnio 3 dalis

008 Pagalba ekstremaliosios situacijos atveju

009 Solidarumo veiksmai“.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10 straipsnis

Viešųjų institucijų galimybė apskusti

Šis reglamentas neturi įtakos viešųjų institucijų galimybei apskusti administracinius ar teismo sprendimus, kaip numatyta nacionalinėje teisėje.

11 straipsnis

Terminų skaičiavimas

Visi šiame reglamente nustatyti terminai skaičiuojami taip:

- a) tais atvejais, kai dienomis, savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas turi būti skaičiuojamas nuo to momento, kai įvyksta įvykis ar veiksmas, ta diena, kurią tas įvykis ar veiksmas įvyko, į atitinkamą terminą yra neįskaičiuojama;*
- b) savaitėmis ar mėnesiais išreikštas terminas baigiasi pasibaigus paskutinės savaitės ar mėnesio dienai, kuri yra ta pati atitinkamai savaitės ar mėnesio diena, kurią įvyko įvykis ar veiksmas, nuo kurio tas terminas turi būti skaičiuojamas; tais atvejais, kai terminas išreikštas mėnesiais, o paskutinį to laikotarpio mėnesį nėra dienos, kurią jis turėtų baigtis, tas terminas baigiasi to paskutinio mėnesio paskutinės dienos vidurnaktį;*
- c) į terminus įskaičiuojami šeštadieniai, sekmadieniai ir atitinkamos valstybės narės oficialiųjų švenčių dienos; tais atvejais, kai terminas baigiasi šeštadienį, sekmadienį arba oficialiosios šventės dieną, paskutine termino diena laikoma paskesnė darbo diena.*

12 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Ne vėliau kaip ... [trys mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo] Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir atitinkamomis Sąjungos įstaigomis, organais ir agentūromis, pateikia bendrą įgyvendinimo planą Tarybai, kuriuo siekiama užtikrinti, kad valstybės narės ne vėliau kaip ... [pirmoji dvidešimt penktojo mėnesio po šio reglamento įsigaliojimo diena] būtų tinkamai pasirengusios įgyvendinti jo II skyrių, ir kuriame įvertinamos spragos ir būtini veiklos etapai, ir apie tai informuoja Europos Parlamentą.

Remdamasi šiuo bendru įgyvendinimo planu, kiekviena valstybė narė, padedama Komisijos ir atitinkamų Sąjungos įstaigų, organų ir agentūrų, ne vėliau kaip ... [šeši mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo] parengia nacionalinį įgyvendinimo planą, kuriame nustatomi veiksmai ir jų įgyvendinimo tvarkaraštis. Kiekviena valstybė narė užbaigia savo plano įgyvendinimą ne vėliau kaip ... [pirmoji dvidešimt penktojo mėnesio po šio reglamento įsigaliojimo diena].

Šio straipsnio įgyvendinimo tikslais valstybės narės gali naudotis atitinkamų Sąjungos įstaigų, organų ir agentūrų parama, o Sąjungos fondai gali teikti finansinę paramą valstybėms narėms, laikantis tas įstaigas, organus, agentūras ir fondus reglamentuojančių teisės aktų.

Komisija atidžiai stebi, kaip įgyvendinami nacionaliniai įgyvendinimo planai.

13 straipsnis

Stebėseną ir vertinimas

Ne vėliau kaip ... [dveji metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos], o vėliau kas penkerius metus Komisija teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl šio reglamento taikymo valstybėse narėse ir, kai tinkama, pasiūlo pakeitimų.

Valstybės narės Komisijos prašymu jai pateikia ataskaitai parengti reikalingą informaciją ne vėliau kaip ... [devyni mėnesiai iki pirmoje pastraipoje nurodytos datos].

14 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.
2. Šis reglamentas taikomas nuo ... [*dveji metai* po jo įsigaliojimo dienos].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

26.3.2024

TEISĖS REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ DĖL TEISINIO PAGRINDO

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto
pirmininkui
Juan Fernando López Aguilar
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo nustatoma grąžinimo pasienio procedūra ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148, teisinio pagrindo (COM(2016)0467 – C9-0039/2024 – 2016/0224B(COD))

Gerb. pirmininke,

2024 m. vasario 15 d. laišku¹ Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų (LIBE) komiteto pirmininkas pagal Darbo tvarkos taisyklių 40 straipsnio 2 dalį paprašė Teisės reikalų (JURI) komiteto pateikti nuomonę dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma grąžinimo pasienio procedūra ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1148 (toliau – Siūlomas reglamentas), be kita ko, teisinio pagrindo tinkamumo.

JURI komitetas minėtą klausimą apsvarstė neeiliniame 2024 m. kovo 11 d. posėdyje.

I – Bendroji informacija

2023 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė preliminarų susitarimą dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, įtrauktų į 2020 m. rugsėjo mėn. Komisijos pateiktą naują migracijos ir prieglobsčio paklą². To pakto dalis taip pat buvo pakeistas pasiūlymas dėl reglamento, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES³ (toliau – pakeistas pasiūlymas), ir pasiūlymas dėl reglamento dėl krizinių ir *force majeure* situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje⁴ (toliau – Krizių reglamentas).

Pasiekus preliminarų susitarimą, Europos Parlamento ir Tarybos teisės tarnybų buvo paprašyta įvertinti tarpinstitucinių derybų rezultatą ir pateikti techninio pobūdžio rekomendacijas siekiant užtikrinti, kad būtų išlaikytas Šengeno *acquis* veikimas ir darna.

¹ D(2024)5159.

² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl naujo Migracijos ir prieglobsčio pakto (2020 m. rugsėjo 23 d. COM(2020) 609).

³ 2016 m. liepos 13 d. COM(2016) 467 ir iš dalies pakeistas 2020 m. rugsėjo 23 d. COM(2020) 611 (2016/0224A(COD)).

⁴ 2022 m. rugsėjo 23 d. COM(2020) 613 (2020/0277(COD))

Teisės tarnybos atliko šį vertinimą ir rekomendavo Šengeno *acquis* atžvilgiu aktualias nuostatas įtraukti į atskirą aktą. Todėl buvo parengtas pasiūlymas dėl reglamento, į kurį iš esmės įtrauktos nuostatos dėl gražinimo pasienio procedūros, dėl kurių derėtasi ir dėl kurių preliminariai susitarta pagal pakeistą pasiūlymą, kartu su nukrypti leidžiančiomis nuostatomis, perkeltomis iš Krizių reglamento, ir sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės, sukurtos Reglamentu (ES) 2021/1148⁵, pakeitimais. Prieglobsčio ryšių grupės posėdyje, kuriame dalyvavo penkios rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės⁶, Europos Parlamentas ir Taryba preliminariai patvirtino šią rekomendaciją ir su tuo susijusį siūlomą reglamentą kaip atskiro akto projektą. Tada LIBE komitetas pateikė prašymą JURI komitetui pateikti nuomonę dėl to, ar tinkama kaip siūlomo reglamento teisinį pagrindą naudoti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 77 straipsnio 2 dalį ir 79 straipsnio 2 dalies c punktą.

II – Susiję Sutarties straipsniai

SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies 2 skyriuje („Sienų kontrolės, prieglobsčio ir imigracijos politika“) nustatyta, *inter alia* (pažymėta papildomai):

77 straipsnis.

(EB sutarties ex 62 straipsnis)

1. Sąjunga kuria politiką, siekdama:

- a) užtikrinti, kad nebūtų jokios asmenų, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kontrolės jiems kertant vidaus sienas;*
- b) užtikrinti asmenų kontrolę ir veiksmingą išorės sienų kirtimo priežiūrą;*
- c) laipsniškai įvesti integruotą išorės sienų valdymo sistemą.*

2. Taikant 1 dalį, Europos Parlamentas ir Taryba, spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, patvirtina priemones dėl:

- a) vizų ir kitų leidimų trumpam apsigyventi šalyje bendros politikos;*
- b) išorės sienas kertantiems asmenims taikomos kontrolės;*
- c) sąlygų, kuriomis trečiųjų šalių piliečiai trumpą laiką gali laisvai keliauti Sąjungoje;*
- d) bet kurios priemonės, būtinos laipsniškai sukurti integruotą išorės sienų valdymo sistemą;*

⁵ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriami sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą (OL L 251, 2021 7 15, p. 48).

⁶ Pagal 2022 m. rugsėjo mėn. pasirašytas bendras EP ir Tarybos derybų dėl bendros Europos prieglobsčio sistemos ir naujojo Migracijos ir prieglobsčio pakto veiksmų gaires nustatytas formatas.

- e) *siekio užtikrinti, kad nebūtų jokios asmenų, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kontrolės jiems kertant vidaus sienas.*

(...)

79 straipsnis.

(EB sutarties ex 63 straipsnio 3 ir 4 punktai)

1. *Sąjunga kuria bendrą imigracijos politiką, kuria siekiama visais etapais užtikrinti veiksmingą migrantų srautų valdymą, palankų režimą teisėtai valstybėse narėse gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams bei neteisėtos imigracijos ir prekybos žmonėmis prevenciją ir sustiprintas kovos su jomis priemones.*
2. **Taikant 1 dalį, Europos Parlamentas ir Taryba, spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą, patvirtina priemones šiose srityse:**
 - a) *atvykimo ir apsigyvenimo sąlygų bei ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi, taip pat leidimų šeimoms susijungti išdavimo valstybėse narėse reikalavimų;*
 - b) *teisėtai valstybėje narėje gyvenančių trečiųjų šalių piliečių teisių apibrėžimo, įskaitant sąlygas, reglamentuojančias judėjimo ir apsigyvenimo laisvę kitose valstybėse narėse;*
 - c) ***neteisėtos imigracijos ir gyvenimo be leidimo, įskaitant be leidimo gyvenančių asmenų išsiuntimą ir repatriaciją;***
 - d) *kovos su prekyba žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais.*

(...)

III – Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika teisinio pagrindo pasirinkimo klausimu

Teisingumo Teismas tinkamo teisinio pagrindo pasirinkimą tradiciškai laiko konstitucinės reikšmės klausimu, kuriuo užtikrinama, kad būtų laikomasi kompetencijos suteikimo principo (Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnis), ir apibrėžiamas Sąjungos kompetencijos pobūdis ir aprėptis⁷.

Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos akto teisinis pagrindas nepriklauso nuo institucijos įsitikinimo, susijusio su siekiamu tikslu, o turi būti nustatomas laikantis objektyvių kriterijų, kuriems gali būti taikoma teisminė peržiūra, įskaitant visų pirma priemonės tikslą ir turinį⁸.

Jeigu išnagrinėjus priemonę paaiškėja, kad ja siekiama dvejopo tikslo arba tikslas turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei vieną iš šių tikslų arba vieną iš šių dalių galima išskirti kaip

⁷ Nuomonė 2/00 („Kartacheno protokolai“), ECLI:EU:C:2001:664, 5 punktas.

⁸ Sprendimas byloje C-300/89 *Komisija prieš Tarybą* („Titanio dioksidas“), ECLI:EU:C:1991:244, 10 punktas.

pagrindinį (-ę) ar dominuojantį (-čią), o kitą tik kaip papildomą, priemonė turi būti grindžiama tik vienu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar dominuojantis tikslas arba pagrindinė ar dominuojanti sudedamoji dalis⁹. Tik išimtiniais atvejais, jeigu nustatoma, kad aktu tuo pat metu siekiama kelių neatsiejamai susijusių tikslų, kai vienas iš jų nėra antrinis ir netiesioginis kito atžvilgiu, toks aktas gali būti grindžiamas įvairiais atitinkamais teisiniais pagrindais¹⁰. Tačiau tai įmanoma tik tuo atveju, jeigu atitinkamiems teisiniams pagrindams nustatytos procedūros nėra nesuderinamos ir jomis nedaromas neigiamas poveikis Europos Parlamento teisei¹¹.

IV – Siūlomo reglamento tikslas ir turinys

Siūlomo reglamento tikslas paaiškintas iš dalies pakeisto pasiūlymo dėl pakeisto pasiūlymo, kurį Komisija pateikė 2020 m. pagal naująjį Migracijos ir prieglobsčio paktą, aiškinamajame memorandume. Jame Komisija taip pat nurodė, kad ji „nemano esant reikalinga atlikti plataus masto 2016 m. pasiūlymo, dėl kurio teisėkūros institucijos jau padarė didelę pažangą, pakeitimų“, tačiau „siekiant spręsti šias konkrečias problemas“ padaryti „tiksliniai 2016 m. pasiūlymo pakeitimai, kuriais bus prisidedama įgyvendinant tikslus ir kartu su pasiūlymu dėl Reglamento, kuriuo nustatomas tikrinimas, bus užtikrinta, kad spragų nebūtų nė viename migracijos procedūros etape, pradedant atvykimu ir baigiant prašymo suteikti prieglobstį išnagrinėjimu, o kai taikoma, ir grąžinimo etape“ (pažymėta papildomai). Atliekant tikrinimą, migrantai būtų registruojami ir tikrinami siekiant nustatyti jų tapatybę bei su sveikata ir saugumu susijusią riziką. Po to migrantai būtų nukreipiami „atitinkamai procedūrai – prieglobsčio, atsisakymo leisti atvykti arba grąžinimo“ (pažymėta papildomai). Tada būtų nustatoma, ar prašymas suteikti prieglobstį turėtų būti vertinamas prašytojui nesuteikiant leidimo atvykti į valstybės narės teritoriją pagal prieglobsčio pasienio procedūrą arba įprastą prieglobsčio procedūrą. Kai būtų taikoma prieglobsčio pasienio procedūra ir jei būtų nustatoma, kad asmeniui nereikalinga apsauga, būtų pradedama grąžinimo pasienio procedūra.

Atsižvelgdama į šią pasienio procedūros koncepciją, Komisija iš dalies pakeitė pakeistą pasiūlymą ir įtraukė į jį nuostatas dėl trečiųjų šalių piliečių grąžinimo nustatant pasienio procedūrą tokiam grąžinimui atlikti, taip pat į pakeisto pasiūlymo teisinį pagrindą įtraukė SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktą. 2020 m. pateikto pakeisto pasiūlymo pakeitimo aiškinamojo memorandumo 2 punkto pirmoje įtraukoje dėl teisinio pagrindo Komisija paaiškino, kad pakeistas pasiūlymas grindžiamas „Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 78 straipsnio 2 dalies d punktu ir 79 straipsnio 2 dalies c punktu.“ „Jais numatyta priimti priemonės, susijusias su bendromis vienodo prieglobsčio ar papildomos apsaugos statuso suteikimo ir panaikinimo procedūromis, taip pat su neteisėta migracija ir neteisėtu buvimu, įskaitant atitinkamą asmenų, neturinčių leidimo gyventi šalyje, išsiuntimą iš šalies ir repatriaciją“, taip pat nurodoma, kad „būtina įtraukti pastarąjį teisinį pagrindą siekiant nustatyti konkrečias nuostatas, kuriomis reguliuojamas prieglobsčio prašytojų, kurių prašymai

⁹ Sprendimas byloje C-137/12 *Komisija prieš Tarybą*, ECLI:EU:C:2013:675, 53 punktą, ir jame cituojama teismų praktika.

¹⁰ Sprendimas byloje C-300/89, 13 ir 17 punktai; Sprendimas byloje C-42/97 *Parlamentas prieš Tarybą*, ECLI:EU:C:1999:81, 38 punktą; Nuomonė 2/00, 23 punktą; Sprendimas byloje C-94/03 *Komisija prieš Tarybą* („Roterdamo konvencija“), ECLI:EU:C:2006:2 ir sprendimas byloje C-178/03 *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, ECLI:EU:C:2006:4, 36 ir 43 punktai.

¹¹ Sprendimas byloje C-300/89, 17–25 punktai; Sprendimas byloje C-268/94 *Portugalija prieš Tarybą*, ECLI:EU:C:1996:461.

atmesti, gražinimas, ypač susijusias su bendru sprendimo gražinti priėmimu, kai jau priimtas sprendimas atmesti prašymą, bendra teisių gynimo priemone apskundžiant tokius sprendimus bei nuosekliomis prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūromis“.

Per tarpinstitucines derybas teisėkūros institucijos preliminariai susitarė dėl gražinimo pasienio procedūros pagal pakeistą pasiūlymą, be kita ko, dėl 41 g ir 41h straipsnių dėl pasienio procedūros vykdant atitinkamai gražinimą ir sulaikymą. Tačiau baigiamuoju etapu teisėkūros institucijos susitarė, kad dėl vadinamosios Šengeno kintamosios geometrijos siūlomas reglamentas turi būti padalytas į dvi dalis: į pirmąjį tekstą (pakeistą pasiūlymą) turėtų būti įtrauktos visos nuostatos, kuriomis nustatoma bendra tarptautinės apsaugos tvarka Sąjungoje, o nuostatos dėl gražinimo pasienio procedūros būtų pašalintos ir įtrauktos į antrąjį tekstą (siūlomą reglamentą, svarstomą šioje nuomonėje).

Rezultatas yra atskiras aktas, kurio tikslas – „racionalizuoti, supaprastinti ir suderinti valstybių narių procedūrinę tvarką nustatant gražinimo pasienio procedūrą“. Siūlomo reglamento konstatuojamose dalyse taip pat nurodyta, kad „siekiant užtikrinti tęstinumą tarp prieglobsčio procedūros ir gražinimo procedūros, gražinimo procedūra taip pat turėtų būti vykdoma pagal pasienio procedūrą“. Siūlomame reglamente taip pat paaiškinamas ryšys su Direktyva dėl „įprasto“ gražinimo¹². Jame nustatytos asmens, kuris nebeturi teisės pasilikti ir kuriam nebuvo leista pasilikti, sulaikymo taisyklės, siekiant užkirsti kelią atvykti į teritoriją ir įvykdyti gražinimą. Gražinimo pasienio procedūra taip pat turėtų „susidarius krizinei situacijai, palengvinti neteisėtai šalyje esančių trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, kurių prašymai atmesti per prieglobsčio krizių valdymo procedūrą ir kurie neturi teisės pasilikti ir kuriems neleidžiama pasilikti, gražinimą“. Tai atsispindi atitinkamuose straipsniuose, ypač 4, 5 ir 6 straipsniuose dėl gražinimo pasienio procedūros, sulaikymo ir priemonių, taikomų gražinimo pasienio procedūrai krizinėje situacijoje.

Galiausiai siūlomu reglamentu taip pat iš dalies keičiama Reglamentu (ES) 2021/1148¹³ sukurta Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė (9 straipsnis), kad būtų galima sutelkti tos priemonės lėšas siekiant remti valstybių narių pastangas taikyti siūlomą reglamentą.

V – Analizė

Siūlomame reglamente iš esmės pateikiamas pakeisto pasiūlymo 41 g ir 41h straipsnių (siūlomo reglamento 4 ir 5 straipsnių) ir Krizių reglamento 14 straipsnio (siūlomo reglamento 6 straipsnio) tekstas bei atitinkamos konstatuojamosios dalys. Visos tos nuostatos dėl trečiųjų šalių piliečių gražinimo iš pradžių buvo įtrauktos į Šengeno konvencijos II antraštinės dalies „Kontrolės panaikinimas prie vidaus sienų ir asmenų judėjimas“ 4 skyrių (23 ir 24 straipsniai). Todėl jos neabejotinai yra Šengeno *acquis* dalis, nors nebuvo įtrauktos į su Šengeno erdve susijusį aktą.

¹² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių gražinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008 12 24, p. 98).

¹³ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1148, kuriuo sukuriami sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė, įtraukta į Integruoto sienų valdymo fondą (OL L 251, 2021 7 15, p. 48).

Labai svarbu išlaikyti Šengeno *acquis* veikimą ir darną¹⁴, taip pat užtikrinti, kad būtų visapusiškai laikomasi, viena vertus, atitinkamų teisingumo ir vidaus reikalų srities protokolų¹⁵ ir, kita vertus, Sąjungos su Norvegija, Islandija, Šveicarija ir Lichtenšteinu sudarytų Šengeno asociacijos susitarimų. Be to, Šengeno erdvėje esančių trečiųjų šalių piliečių gražinimas visais atvejais turi būti laikomas Šengeno *acquis* plėtojimu, kadangi visiems į Šengeno erdvę atvykstantiems trečiųjų šalių piliečiams taikomos Šengeno sienų kodekse išdėstytos vienodos atvykimo sąlygos.

Todėl gražinimo pasienio procedūra (be kita ko, krizių atvejais) taip pat turėtų būti laikoma su integruotu sienų valdymu susijusia Šengeno *acquis* dalimi. Taigi atrodo, kad šios nuostatos kartu su atitinkamomis konstatuojamosiomis dalimis buvo pagrįstai įtrauktos į atskirą su Šengeno erdve susijusį aktą, tinkamai pagrįstą SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktu.

Be to, į siūlomą reglamentą taip pat įtraukti Reglamento (ES) 2021/1148 pakeitimai, siekiant iš dalies pakeisti sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonę, kuri turi būti sutelkta siekiant paremti valstybių narių pastangas užtikrinti tvirtą ir veiksmingą Europos integruotą sienų valdymą prie išorės sienų. SESV 77 straipsnio 2 dalis yra priemonių, susijusių, be kita ko, su vizomis, patikrinimais kertant sieną, Sąjungos integruoto sienų valdymo sistema ir vidaus sienų kontrolės nebuvimu, teisinis pagrindas. Todėl atrodo, kad ši nuostata teisingai taikoma kartu su SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktu, nes siejami tikslai yra neatsiejamai susiję ir vienas iš jų nėra tik antrinis ir netiesioginis kito atžvilgiu. Todėl dvejopo teisinio pagrindo naudojimas atitiktų šio pranešimo III punkte nurodytus kriterijus.

VI – Išvada ir rekomendacija

Savo 2024 m. kovo 11 d. posėdyje Teisės reikalų komitetas 17 narių balsavus už, 4 nariams – prieš ir nė vienam nariui nesusilaikius¹⁶ nusprendė rekomenduoti Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetui, kad tinkamas siūlomo reglamento teisinis pagrindas yra SESV 79 straipsnio 2 dalies c punktas ir SESV 77 straipsnio 2 dalis.

Pagarbiai

¹⁴ Žr., *inter alia*, 2010 m. spalio 26 d. sprendimą byloje C-482/08 *JK prieš Tarybą (VIS)*, ECLI:EU:C:2010:631, 48 punktą, kuriame Teisingumo Teismas nurodo „būtiną [Šengeno] teisyno darną ir poreikį išlaikyti šią darną vykstant galimai šio teisyno raidai“; taip pat žr. to sprendimo 49 ir 58 punktus.

¹⁵ Protokolai (Nr. 19) dėl į Europos Sąjungos sistemą integruotos Šengeno *acquis*, (Nr. 21) dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės ir (Nr. 22) dėl Danijos pozicijos.

¹⁶ Per galutinį balsavimą dalyvavo: Adrián Vázquez Lázara (pirmininkas), Marion Walsmann (pirmininko pavaduotoja), Lara Wolters (pirmininko pavaduotoja), Alessandra Basso, Ilana Cicurel, Ibán García Del Blanco, Pascal Durand, Daniel Freund (pavadavo Sergey Lagodinsky pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį), Heidi Hautala, Pierre Karleskind, Gilles Lebreton, Maria-Manuel Leitão-Marques, Karen Melchior, Sabrina Pignedoli, René Repasi, Franco Roberti, Michaela Šojdrová (pavadavo Jiří Pospíšil) pagal Darbo tvarkos taisyklių 209 straipsnio 7 dalį), Axel Voss, Javier Zarzalejos.

Adrián Vázquez Lázara

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pranešėjas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

ATSAKINGO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Establishing a return border procedure, and amending Regulation (EU) 2021/1148
Nuorodos	COM(2016)0467 – C9-0039/2024 – 2016/0224B(COD)
Pateikimo EP data	13.7.2016
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE 29.2.2024
Pranešėjai Paskyrimo data	Fabienne Keller 9.11.2020
Legal basis disputed JURI nuomonės pareiškimo data	JURI 11.3.2024
Svarstymas komitete	14.2.2024
Priėmimo data	+: 40 –: 23 0: 4
Galutinio balsavimo rezultatai	Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Saskia Brimont, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Patricia Chagnon, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Emil Radev, Karlo Ressler, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Patricia Caro Maya, Romeo Franz, Balázs Hidvéghi, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Matjaž Nemeč, Carina Ohlsson, Philippe Olivier, Róza Thun und Hohenstein, Dragoș Tudorache, Charlie Weimers, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Mathilde Androuët, Laura Ballarín Cereza, Chiara Gemma, Svenja Hahn, Antonio López-Istúriz White, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Nacho Sánchez Amor, Michal Wiezik
Pateikimo data	4.4.2024